

De Hoop Scheffer

dat die alsnog verkregen zal kunnen worden. Echter, over de vragen die wij stellen gaat de Nederlandse regering, maar over de antwoorden gaat de Russische regering. Daarbij spreek ik nogmaals de hoop uit dat de antwoorden van de Russische regering de opheldering geven waaraan mevrouw Karimi en ik zo'n behoefte hebben.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Voorzitter. Over een week komt Dimitri Zhinonov terug naar Nederland voor de nabehandeling. Mijn vraag is nu of u tegenover hem en zijn vader dan kan zeggen wat voor zijn nabehandeling nodig is. In die zin meen ik dat u de mogelijkheid heeft om maximale druk uit te oefenen op de Russische regering.

Minister **De Hoop Scheffer**: Voorzitter. Dat is precies wat wij doen. Mevrouw Karimi kan echter niet van mij vragen om ijzer met handen te breken. Dat kan ik niet, niemand kan dat. De Nederlandse ambassade is permanent in contact geweest. De gijzeling is voor de familie dramatisch afgelopen, met de moeder die waarschijnlijk door het tijdens de bevrijdingsactie gebruikte gas is omgekomen. Wij zullen iedere gelegenheid aangrijpen om, al was het alleen maar in het belang van het zoontje en zijn nabehandeling, de benodigde informatie boven tafel te krijgen. Alleen, ik kan geen ijzer met handen breken. Wij hebben het bilateraal gevraagd. Ik ga ervan uit dat het ook nog in het agentschap inzake chemische wapens aan de orde zal komen. Ik zeg met spijt: meer kan mevrouw Karimi niet van de Nederlandse regering vragen.

De heer **Koenders** (PvdA): Voorzitter. Hetgeen er in Moskou het afgelopen weekend gebeurd is, zal voor veel Russen hetzelfde gevoel geven als de gebeurtenissen op 11 september voor veel Amerikanen. Wij voelen dus ook mee met de vele mensen die familieleden hebben zien sterven. Gisterenavond heeft president Poetin gezegd dat hij met alle middelen en macht de Tsjetsjeense rebellie zal uitschakelen. Nu is het ontegenzeggelijk waar dat in de afgelopen periode de kritiek van de internationale gemeenschap op Rusland is verstomd als het gaat om Tsjetsjenië. Ondanks alle diplomatieke plichtplegingen is er op geen enkele wijze meer naar middelen gegrepen zoals

het statenklachtrecht en het daadwerkelijk druk uitoefenen op de Russische regering.

Naar aanleiding van het bezoek van de heer Poetin, zou ik graag van de minister vernemen wat precies zijn boodschap aan hem zal zijn ten aanzien van het probleem van Tsjetsjenië. Zoekt de minister ook contacten met de gematigde leiders van Tsjetsjenië, uiteraard in aanmerking nemende dat het geen apart land is maar wel een oppositie die op dit moment gevraagd heeft om een politieke regeling? In het kader van de Europese Unie verneem ik verder graag van de minister welke initiatieven Nederland als toekomstig voorzitter van de OVSE gaat nemen om deze kwestie daadwerkelijk voorop op de agenda te krijgen. Het is niet voor niets dat Amnesty International vandaag een grote actie is gestart ten aanzien van de mensenrechtenschendingen in Rusland. In hoeverre zal de Nederlandse regering deze actie, die mijns inziens op tijd komt, steunen?

Minister **De Hoop Scheffer**: Voorzitter. In de antwoorden aan mevrouw Karimi heb ik al aangegeven hoe de Nederlandse regering tegen de kwestie Tsjetsjenië aankijkt. De heer Koenders heeft natuurlijk volstrekt gelijk dat er een oplossing moet worden gevonden voor deze kwestie. De heer Koenders weet echter ook dat de gematigde Tsjetsjeense leiders op dit moment helaas niet aan de touwtjes trekken. Het is overigens op zichzelf wel nuttig om met hen te spreken. De radicale Tsjetsjenen zijn echter ook verantwoordelijk voor excessief geweld. Met het geweld van de zijde van de Russische regering bepalen zij het beeld in Tsjetsjenië. Alle internationale organisaties – het maakt niet uit of het om de EU of om de OVSE gaat – zullen er alles aan moeten doen om hun bijdrage te leveren aan het oplossen van dit verschrikkelijke conflict. Dit is natuurlijk niet voor niets drie weken geleden in Moskou ter sprake gekomen. In deze zin is het uiteraard ook voor de Nederlandse regering prioriteit.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Op verzoek van de

fractie van de PvdA benoem ik in de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij het lid Van Heteren tot lid in plaats van het lid Crone.

Ik ben voornemens om morgen na de middagpauze de lijst met controversiële onderwerpen, zoals gisteren verspreid door de commissies, door de Kamer vast te laten stellen. Leden die wijzigingen in deze lijst willen voorstellen, kunnen die tot morgenochtend 10.15 uur schriftelijk indienen bij de griffie. Deze voorstellen zullen dan eveneens worden verspreid en morgen worden betrokken bij vaststelling van deze lijst tijdens de regeling van werkzaamheden. Voor alle duidelijkheid zal ik dit deel van de regeling schriftelijk onder de leden laten verspreiden.

Het woord is aan mevrouw Azough.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. Via de Nieuwe Revu heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, mevrouw Van der Hoeven, ons laten weten, niets te zien in een wettelijke verlaging van de leeftijd waarop kinderen leerplichtig worden. Deze verlaging tot 4 jaar is vastgelegd in een wetsvoorstel dat volgde op een motie van CDA en GroenLinks, die werd gesteund door een meerderheid van de Kamer. Graag verzoek ik de fractie van GroenLinks, mede namens de fractie van de PvdA, de minister om een brief waarin zij haar onwil om de wil van de Kamer te volgen, uitlegt.

De heer **Jan de Vries** (CDA): Voorzitter. Ook de CDA-fractie heeft met verbazing van dit bericht in de Nieuwe Revu kennisgenomen. Wij steunen het verzoek van mevrouw Azough graag.

De **voorzitter**: Ik herinner aan de oude regel, die mij altijd wel bevalt, dat puur ondersteunende bijdragen niet nodig zijn. Aanvullende vragen zijn natuurlijk altijd mogelijk.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Van die regel was ik mij bewust, voorzitter. Wij hebben met positieve verbazing van deze opvatting van de minister kennisgenomen. Ik heb nog een aanvullende vraag, namelijk of in die brief ook kan worden ingegaan op de financiële kant van de zaak. Indertijd hebben wij verschillende

Voorzitter

bedragen gehoord die met de invoering van deze maatregel gemoeid zouden zijn. Ik krijg graag helderheid over de precieze financiële gevolgen van intrekking van het wetsvoorstel.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Voorzitter. Voor ons geldt hetzelfde. Minus het woord "onwil" steunen wij het verzoek van mevrouw Azough. Wij vonden het altijd al symboolwetgeving. Wij zijn uitermate blij dat op z'n minst één lid van het CDA blijkt geeft van voortschrijdend inzicht.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. De SGP-fractie heeft niet de behoefte, het verzoek te steunen. Wij vonden het intertijd een zeer wijze beslissing.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): De feitelijke vragen om informatie lijken mij terecht. Ik neem aan dat de opmerking van mevrouw Lambrechts niet ter zake doet.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Bussemaker.

Mevrouw **Bussemaker** (PvdA): Voorzitter. De afgelopen weken of eigenlijk maanden is er veel onrust ontstaan over de voorgenomen bezuinigingen op gesubsidieerde arbeid. Van verschillende kanten bereiken ons elke dag weer klachten van werkgevers en van organisaties die gebruikmaken van gesubsidieerde arbeidskrachten, die erop neerkomen dat zij bang zijn voor de gevolgen. Wij hebben al een aantal noodkreten ontvangen. De vier grootste gemeenten en de G26 vragen niet alleen om stopzetting van de bezuinigingen, maar doen ook een aantal suggesties om de financiën in één regeling onder te brengen en om de doorstroming te bevorderen.

Ook bereiken ons noodkreten uit verschillende sectoren, bijvoorbeeld de cultuursector waar 2000 banen op de tocht staan. Werkgevers in de verpleeg- en zorgsectoren weigeren

simpelweg de bezuinigingen uit te voeren.

Mijn fractie wil graag van de regering op korte termijn een antwoord op de vraag hoe zij met deze noodkreten denkt om te gaan. Heeft zij ondertussen al overleg gevoerd met de G26? Zo ja, waar heeft dat toe geleid? Ook wil mijn fractie graag weten wat er sinds de aankondiging van de plannen van de regering concreet is gebeurd. Wij hebben gehoord dat er al mensen ontslagen zijn, terwijl de staatssecretaris eerder heeft toegezegd dat er geen sprake zal zijn van gedwongen ontslagen.

Ten slotte wil ik ook graag weten wat er op dit moment aan overleg loopt met de Raad voor werk en inkomen in het najaarsoverleg over mogelijke andere financieringsvormen van gesubsidieerde arbeid.

De heer **Bruls** (CDA): Voorzitter. Ook ik had bij de regeling van werkzaamheden een brief willen vragen, maar ik wil het ook wel koppelen aan het verzoek van mevrouw Bussemaker. Mijn fractie heeft vernomen dat in de gemeente Sittard-Geleen zo'n 90 mensen naar de bijstand zullen uitstromen. Wij vragen ons af of dit wel kan worden geaccepteerd. Hoe oordeelt de regering over de ontwikkelingen in die en wellicht ook andere gemeenten? Wij vinden dat rekening moet worden gehouden met de afspraken die met de gemeenten zijn gemaakt. De Kamer heeft hierover immers in een unaniem ondersteunde motie een duidelijke uitspraak gedaan.

De heer **De Ruiter** (SP): Ik heb een vraag aan de heer Bruls. Het was inderdaad zijn motie. Het klopt dat daar een unanieme uitspraak over is gedaan. Wat is de reactie van de heer Bruls op het feit ...

De **voorzitter**: Nee, wij zijn bezig met de regeling. Het vragenuur is inmiddels een kwartiertje voorbij. U kunt dus geen vragen meer stellen aan de heer Bruls.

De heer **De Ruiter** (SP): Dan laat ik het hierbij.

De **voorzitter**: U kunt wel uw eigen aanvullende opmerking maken. Daarvan wil ik u niet weerhouden.

De heer **De Ruiter** (SP): Nee, u had al gezegd dat het niet hoefde.

De **voorzitter**: Het kan niet in de vorm van een vraag aan de heer Bruls.

Ik stel u voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Koenders.

De heer **Koenders** (PvdA): Voorzitter. Gisterenavond is het eindspel begonnen van het diplomatieke overleg in de Verenigde Naties over Irak. In dat licht wil mijn fractie graag met spoed een brief van de regering ontvangen over de positie die zij inneemt in het Europese overleg, in het bijzonder ten aanzien van de diverse alternatieven die er voorliggen. Er is een resolutie van de Verenigde Staten en er is een aantal conceptresoluties van Parijs en Moskou over een fasering en het opnieuw bijeenkomen van de Veiligheidsraad naar aanleiding van het eventueel uitzenden van inspecteurs.

Wij zouden graag zien dat in de brief ook wordt ingegaan op de positie die Nederland heeft ingenomen in het brede overleg van de Veiligheidsraad vorige week en op de vraag hoe wordt geprobeerd de Europese standpuntbepaling – die volledig afwezig is – te beïnvloeden. Steunt Nederland de Franse positie? Is er enig contact geweest tussen de Nederlandse regering en de Amerikaanse autoriteiten over plannen voor een toekomstig bestuur van Irak? Zijn er contacten geweest met de oppositie? Heeft het ministerie van Defensie enig contact gehad over eventuele steun van Nederland aan militaire voorbereidingen?

Omdat het eindspel over deze resolutie zeer waarschijnlijk deze week zal plaatsvinden, willen wij deze brief graag morgen ontvangen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder de minister van Buitenlandse Zaken.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Van Geen.

Voorzitter

Mevrouw **Van Geen** (D66): Voorzitter. Wij kregen een rapport van de Inspectie voor de volksgezondheid, waaruit blijkt dat ziekenhuizen met financiële problemen kampen en dat dit gevolgen heeft voor de kwaliteit van zorg en voor de toegankelijkheid. Dat sluit aan bij berichten die ik al van de werkvloer heb gehoord over mismanagement, prestigeprojecten en onredelijke arbeidsvoorwaarden.

Ik wil graag van de minister een brief met een standpunt over dit onderwerp. Ik vraag de minister om daarbij aandacht te besteden aan de oorzaken. Is er te weinig geld? Zijn ziekenhuizen niet efficiënt georganiseerd? Is er een bijzondere situatie in deze ziekenhuizen of zijn dit net de ziekenhuizen met een ander uitgavenpatroon dan andere ziekenhuizen?

Wat zijn de gevolgen? Wat betekent dit voor de kwaliteit van zorg? Moeten patiënten zich zorgen maken? Kunnen zij nog wel vertrouwen hebben? Wat betekent dit voor het recht op zorg? Dit kabinet zou geen langere wachtlijsten meer laten ontstaan ten gevolge van financiële beperkingen. Het lijkt erop dat financiële beperkingen hier wel degelijk wachtlijsten oproepen. De gevolgen voor het personeel verdienen aandacht.

Tot slot wil ik graag de verantwoordelijkheid duidelijk hebben. Wat gaat de minister doen om de kwaliteit van zorg en het recht op zorg veilig te stellen? Wat gebeurt er met de managers die eventueel verantwoordelijk zijn voor de financiële problemen? Worden er consequenties getrokken?

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Ondanks de grote hoeveelheid goede inhoudelijke vragen heb ik er nog een toe te voegen. De inspectie heeft aangegeven dat zij niet genoeg capaciteit heeft om dit soort onderzoek, met een koppeling van financiering en kwaliteit, ook voor andere sectoren in de zorg uit te voeren. Dat vind ik verontrustend. Kan ook daarop worden ingegaan?

Mevrouw **Arib** (PvdA): Wij steunen het verzoek van mevrouw Van Geen. Ik voeg graag nog een vraag toe. De ex-minister van VWS heeft een waarborgfonds voor ziekenhuizen die in financiële problemen verkeren toegezegd. Wij zouden zo snel mogelijk meer informatie daarover

willen ontvangen, graag in de brief waar mevrouw Van Geen om vroeg.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Ik zou nog de vraag willen toevoegen hoe het rapport zich verhoudt tot het rapport van de inspectie van het afgelopen voorjaar, dat ook ging over de wachttijden in ziekenhuizen. Daarin werd geconcludeerd dat geld niet zozeer het probleem was, maar meer de cultuur in de ziekenhuisorganisatie.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. Ik steun het verzoek. Daarbij heb ik nog de vraag of de brief ruimschoots voor de behandeling van de begroting van VWS en de behandeling van de Zorgnota bij de Kamer kan zijn, zodat wij er eventueel in financiële termen consequenties aan kunnen verbinden bij de eerstvolgende begrotingsbehandeling.

De heer **Jense** (Leefbaar Nederland): Een deel van de zojuist gestelde vragen onderschrijf ik van harte. Als wordt gesteld dat een op de drie ziekenhuizen in financiële problemen verkeert, denk ik dat het ook interessant is om in dit tijdsgewricht – er komen sinds verkiezingen aan – te weten sinds wanneer die situatie bestaat.

De heer **Jukema** (LPF): Ik ondersteun het verzoek. Ik heb nog twee vragen. Zo zou ik willen vragen in welke mate de in de gezondheidszorg gemaakte cao-afspraken, die naar ik heb gehoord onvoldoende zijn vertaald in de budgetten van de ziekenhuizen, in combinatie met nieuwe functiewaarderingen, onder andere voor de verpleegkundige zorg, hebben geleid tot de tekorten.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat mevrouw Van Geen ermee akkoord gaat dat de andere gestelde vragen worden toegevoegd aan haar vragen.

Mevrouw **Van Geen** (D66): Dat lijkt mij zonder meer de moeite waard. De brief zou er zeker voor de behandeling van de begroting moeten zijn, maar ik zou het prettig vinden als wij morgen, voor de procedurevergadering van de commissie, de brief hadden. Ik realiseer mij echter dat het langzamerhand veel vragen zijn geworden.

De **voorzitter**: Deze opmerking staat

nu ook in het stenogram. Wat zal ik ervan zeggen? Als ik minister was ... Maar dat ben ik niet.

Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Schreijer.

Mevrouw **Schreijer-Pierik** (CDA): Voorzitter. Ik zou graag het verslag van het algemeen overleg van 3 oktober over de Flora- en faunawet op de plenaire agenda gezet willen hebben.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek te voldoen en het VAO toe te voegen aan de agenda van de volgende week.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Oven.

De heer **Van Oven** (PvdA): Voorzitter. Op 14 en 15 oktober jongstleden heeft er een bijeenkomst van de Europese Raad van ministers van binnenlandse zaken en van justitie plaatsgevonden. Wij hebben die bijeenkomst niet kunnen voorbereiden; ten gevolge van het overlijden van Prins Claus ging het overleg niet door. Des te hartstochtelijker ziet mijn fractie uit naar een verslag van deze bijeenkomst. Dat is er nog steeds niet. Wij hebben wel de beschikking over een uitdraai van de website met de conclusies van het voorzitterschap – er zijn bijvoorbeeld interessante conclusies bij over het softdrugsbeleid in Europa – maar een verslag van de Nederlandse regering ontberen wij nog steeds. Ik stel dan ook voor, aan de regering te verzoeken om de Kamer uiterlijk morgen daarover te kunnen laten beschikken.

De **voorzitter**: Ik stel voor, ook het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Daartoe wordt besloten.

Voorzitter

De vergadering wordt van 15.23 uur tot 15.30 uur geschorst.

Aan de orde zijn:

- **de algemene financiële beschouwingen naar aanleiding van de Miljoenennota voor het jaar 2003 (28600, nr. 1), en de behandeling van:**
 - **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2003 (28600-IXB);**
 - **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2003 (28600-IXA);**
 - **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het BTW-compensatiefonds voor het jaar 2003 (28600-G).**

De **voorzitter**: Ik herhaal voor alle zekerheid dat de door u opgegeven spreektijden de tijden in eerste én tweede termijn zijn.

De (algemene) beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Crone** (PvdA): Voorzitter. Het gebeurt niet vaak dat de begrotingscyclus begint met een minister die eigenlijk alweer weg is. Blijft u tot het einde, zou ik zeggen, dan kunnen wij toch nog een paar zaken doen.

Boven mijn inmiddels al drie weken oude inbreng stond: het verdwijnkabinet. "Verdwijnkabinet" omdat dit kabinet veel goed beleid soms nogal bruusk schrappt of reeds heeft geschrapt, terwijl er vaak nog helemaal geen alternatieven voor zijn ingediend. Zo worden bijvoorbeeld de investeringen in groene energie en technologie met de dag minder door de besparing op fiscale ondersteuning. Bedrijven en burgers kunnen er geen staat meer op maken wat zij per 1 januari nog kunnen verwachten. Voor verlofregelingen geldt hetzelfde. Spaar- en pensioenregelingen worden geschrapt zonder alternatief. De Melketiers komen op straat te staan, terwijl nog niemand precies weet hoe de alternatieve regelingen eruit zullen zien en er intussen flink wordt bezuinigd. Ten

slotte worden alvast de nominale premies fors verhoogd, terwijl was beloofd dat de privatisering van het ziektekostenstelsel zou samengaan met compensatie. Wat ons betreft had het kabinet al een slechte start gemaakt: kaalslag zonder alternatieven. Nu is het nog erger, maar het voordeel is dat het kabinet zelf ook verdwijnt.

Dit brengt ons ook op het punt dat veel van de verwachte voorstellen er nog niet zijn en ook niet meer uitgebracht zullen worden, omdat het kabinet dat gezien zijn demissionaire status niet meer verantwoord vindt. Ik wil een algemeen oordeel van het kabinet over de vraag of daar waar iets verdwijnt terwijl het beloofde alternatief er nog niet is, de regel niet moet zijn dat wij houden wat wij nu hebben. Anders heb je alleen maar kaalslag en geen wederopbouw.

Ook economisch gezien vinden wij de start van dit kabinet slecht. Het gaat minder goed met de economie. Iedereen ziet dat, maar wat doet het kabinet: het knijpt de boel nog verder af. The Economist schreef het al enkele weken geleden en nu herhalen de drie eminente economen Bovenberg, Koedijk en Eijffinger in het CDA-blad wat zij al in miljoenennotabijlagen van kranten op prinsjesdag hadden geconstateerd: het begrotingsbeleid van Balkenende is louter gericht op het feitelijke overheidssaldo en niet op een analyse van de economische groei. Volgens hen is er geen enkele reden om het tekort nu snel terug te brengen naar nul. Ook de Europese Commissie en bankpresident Duisenberg hebben het gezegd: denk aan de economische groei en verlaag de tekorten iets minder snel dan oorspronkelijk beoogd.

Ik wil ervoor pleiten om de automatische stabilisatoren weer in werking te stellen. Ik zou bijna zeggen: hadden wij de Zalmnorm nog maar! Van tevoren wist je dat je niet mikte op een bepaald financieringstekort of overschot; je stelde een uitgavenkader vast en daardoor ontstond bestuurlijke rust. Nu lijken de bestuurlijke en de begrotingsonrust uitgangspunten van het beleid. Iedere tegenvaller leidt tot de noodzaak om te compenseren met bezuinigingen of nieuwe lastenverzwaringen: niks bestuurlijke rust en ook geen economisch herstel.

Het kabinet is hier blind voor. Het zegt: zwaar weer, dus broekriem aanhalen, iedereen naar binnen en de luiken dicht, het waait wel weer over. Maar, voorzitter, wij weten dat dit niet gebeurt en het inmiddels ook gesmoorde geluid van de heer Heinsbroek horen wij helemaal niet meer. Zo zien wij dat dit kabinet dus helemaal niet met een lastenverlichting is gekomen, zoals de heer Heinsbroek wilde, maar met een per saldo enorme lastenverzwaring en met bezuinigingen. Dit bedrag van bij elkaar 5 mld euro hebben de meeste kabinetten zelfs in vier jaar niet voor elkaar gekregen. Het resultaat is er natuurlijk ook naar. Wij zien in alle berekeningen dat het met de economische ontwikkeling, zoals het CPB die ook raamt, slechter gaat dan zonder beleid.

Dit is natuurlijk ook geen antwoord op wat de kiezers ondubbelzinnig op 15 mei hebben aangegeven: het oplossen van problemen in ziekenhuizen en scholen, bij de politie en met de veiligheid op straat. Nu wordt met een verwijzing naar de slechtere economische situatie gezegd dat niet alles meer kan. Die redenering is niet juist en te simpel. Er zijn wel degelijk alternatieven. Het team van minister-president Balkenende wil bijvoorbeeld de staatsschuld sneller aflossen dan de ons omringende landen. Daardoor is er natuurlijk geen geld meer voor knelpunten in de samenleving. Het kabinet wil echter ook meer aan lastenverlichting doen. Waarom gaat dat dan wel door?

Het kabinet zegt dat de lonen te hoog zijn. Ik deel die zorg over de loonkostenontwikkeling, maar dat zeg ik hier al drie à vier jaar. Hoe moet dit probleem dan opgelost worden? Ik zie achter het beleid van dit kabinet een soort masterplan dat er niet op is gericht om knelpunten op te lossen, maar om via een hard beleid loonmatiging af te dwingen: laat de werkloosheid oplopen en laat het arbeidsaanbod oplopen, waardoor vanzelfsprekend de druk op de vakbeweging toeneemt om looneisen te matigen.

De heer **Van Beek** (VVD): Kan de heer Crone mij uitleggen hoe hij tot de stelling komt dat dit kabinet kiest voor lastenverlichting?

De heer **Crone** (PvdA): Gezien over de hele kabinetsperiode was het doel